

13.11.15

- Dnes v pátek je stejně jako ve čtvrtek je doučování 12:30-13:30 a klub pouze pro mladší děti 13:30-15:30. Přicházím těsně po půl jedné a u dveří si všímám plakátu, který tam je, jak si uvědomuji, vždy a zve na páteční bohoslužbu na S a nedělní bohoslužbu na K, tedy v klubu. Pracovnice mě pouští dovnitř a doučovací část je v plném proudu. Dnes je to angličtina. Na počítači běží písnička a animované video, vždy když se tam objeví zvířátko, je zazpíváno jeho jméno v angličtině a napsáno jeho jméno. Pracovnice, kterou jsem předtím nikdy neviděl, se ptá dětí na to, jak se řeknou anglicky jednotlivá zvířátka a zapisuje to na tabuli. Zvířátek je 6: slon, pes, kočka, pták, kuň, kráva. Pracovnice na tabuli píše i českou výslovnost anglických názvů zvířátek. A pak děti vyzývá říkat názvy zvířat nahlas, potichu, dlouze, apod. a tím s nimi tyto názvy opakuje. Posléze zvířátka pro změnu předvádějí a pak jim promítá obrázky kůže zvířátek na počítači a děti mají opět hádat, o která se jedná. Děti jsou nadšené, zaměstnané a velmi hlučné. Posléze dostanou děti za úkol namalovat každý jedno zvířátko na papír a opět jsou na konci hodnoceny nejhezčí výkresy a odměňovány sladkostmi. Některé děti potřebují s kresbami pomoci, nevědí, jak se to které zvířátko kreslí, některé to zvládnou samy. Snažím se Karlovi ukázat, jak nakreslit slona, ale později odběhne k počítači, aby se na internetu podíval, jak se kreslí slon. Honza nakreslí superkoně s červeným pláštěm a zlatými kopyty, který běhá po obloze a k jeho kopytům napsal „kc“, což je prý zvuk, který kopyta vydávají. Koni nakreslí i penis s poznámkou „tohle koně taky mají, ne?“ Odpovím, že ano a pak trochu s obavami přemýšlím, nebude-li to pracovníci vnímáno divně, že dítě, kterému pomáhám, nakreslí koni penis – zvláště v křesťanské organizaci, říkám si. Na konci doučování každé z dětí nakreslí ptáčka na malou kartonovou kartičku a nalepí ji na papír vedle dalších takových kartonových kartiček. Netuším, o co se jedná.
- Dnes jsou přítomni Honza, Libor, Vojta, Justýna, Roman. Později přicházejí ještě Mikuláš, Lucie a Tereza a ještě později Karolínka, starší holka, kterou neznám a Adam. Vždy, ať už na starších či mladších, je přítomno víc kluků než holek, přestože pracovníce i praktikanty jsou ženy (s výjimkou mě). Když jsem později u fotbálku byl s dětmi sám v místnosti, mluvily spolu romsky. Vyzvídal jsem, co jaká slova znamenají, a ukázalo se, že děti spolu nemluví romsky, ale vlachyňsky, protože jsou vlachové. V češtině jim říkáme Olaši a olaština. Řekl jsem slovo romsky a oni mi vysvětlili, že to je romsky a oni mluví vlachyňsky, jeden z nich pak tvrdil, že umí romsky i vlachyňsky. Ptal jsem se, zda tak mluví mezi sebou a oni mi řekli, že ano. Říkali, že tak mluví i doma s rodiči a dávali příklad věty, kterou si říkají ve vlachyňštině na Vánoce. Věděl jsem, že Olaši a Romungři se vzájemně striktně rozlišují, ale myslel jsem, že jde možná o odlišné dialekty, ale děti to vnímaly jako dva odlišné jazyky.
- Pak je volný program. Já po většinu času hraji s dětmi fotbálek. Děti chtějí obvykle hrát se mnou, Libor si vynutil tři hry sám proti mně. Současně jsou rozpočítáni na počítače a podle harmonogramu napsaném na tabuli se u počítačů střídají. Zapáleně hrají fotbálek, ale když jsou vyvolány, že jsou na řadě na počítač, ve vteřině odbíhají. Registruji, že dochází k nějakému konfliktu, když jsou na počítači Karolínka se starší kamarádkou. Všímám si, že mají na počítači zapnutou kameru, takže se baví tím, že jsou vidět na monitoru. Když to zjistí pracovníce, velmi se na ně zlobí, protože to je přísně zakázané. Pravděpodobně natáčet se na kameru nebo s někým skypeovat. Některé děti bubnují a jiným je zas organizována Bárrou detektivní hra na policajty, kteří vyšetřují nějaký čin. Jiné děti, zdá se, něco uklízí a starší holky tančí v sále. Libor a Mikuláš mi ukazují, jak hrají na bongo a hrají opravdu dobře, vědí jak správně uhodit. Kateřina si opět spokojeně vybarvuje.

- Bára si během volného programu vzala Romana stranou a něco s ním řešila. Pak přišla a přede všemi dětmi říkala, že někdo udělal něco ošklivého, protože posvítil Lídě nebezpečným laserem do očí. A děti věděli, že to udělal Roman. Roman se styděl a Lídě se omluvil. Bylo na děti apelováno, ať to nikdy nedělají, že je to moc nebezpečné.
- Asi ve 14:45 pak začíná hra, která má děti zřejmě uklidnit. Všechny si sednou ke stolu, to už jich je tam jen asi 7 a mají 5 minut bobříka mlčení. Musejí sedět s narovnanými zády a rukama na stole a nesmějí promluvit. Za promluvení mají trestnou černou hvězdičku, skoro všichni nějakou nasbírají. Děti se viditelně vrtí, několik z nich jde na záchod, některé i odcházejí s rodiči domů. Nejdisciplinovanější je Kateřina. Posléze chodí nejprve Lída a Bára podél stolu, jedno dítě za druhým, a děti mají za úkol se neusmívat a tvářit se co nejvážněji. Pracovnice je lochtají, dělají obličej a donutí každé z dětí se rozesmát, za což je pak modrá hvězdička.
- Během této hry přijde Sergej, muž asi 40letý, pastor, jak se později ukáže. Vede biblický kroužek. Děti na to hned reagují, ale nesmí promluvit, tak jim pracovnice dovolí promluvit a děti sborově Sergeje pozdraví. Pak dohrají hru. Pracovnice mají evidentně ze Sergeje respekt a prokazují mu úctu. V rámci organizace má vysokou hodnost. Sergej si připraví kytaru a dětské bible a asi v 14:50 začne. Nejprve hraje na kytaru. Dětem rozdává papíry s texty 4 písniček. Jsou to náboženské písně oslavující boha. Texty jako „bůh je vítěz, satan prohrál, bůh tě má rád, když se směješ, bůh tě má rád když jsi tlustý“, apod. Jedna z písní je i v romštině. Děti písně nadšeně zpívají. Po té se Sergej ptá, jaký příběh vyprávěl minule, děti si to moc nepamatují, ale s nápovědami to nějak dají dohromady. Pak začíná vyprávět biblický příběh pro tento pátek, minule to byly samé příběhy pro kluky, říká, o hrdinech. Ptá se, jaké hrdiny mají děti rády a ty vykřikují superman, Bruce Lee, apod. Příběh je pro holčičky pro to, že je v něm princezna. Vypráví: „Král měl oslavu, kde bylo plno opilých dvořanů. Poslal pro královnu, aby se přišla ukázat a ona se nechtěla ukazovat a předvádět jeho ožralým dvořanům. A tak se rozhodl, že tahle královnou nebude a že si najde novou. Tak si našel židovku jménem Ester.“ A dál, říká, příběh už vyprávět nebude a zbytek bude napříště. A děti dostaly za úkol nakreslit královnu a případně i krále. Sergej po celou dobu zdůrazňoval, že děti mají nakreslit princeznu dle své představitosti, ale rozdál jim i dětské bible, aby se inspirovaly. Podle pokynů Sergeje a Báry nebylo jasné, zda mají nakreslit princeznu jako na obrázku v dětské bibli a nebo jakou chtějí. Když jedno z dětí nakreslilo princeznu tmavou, tak Sergej říkal, že to je v pořádku, že Židé jsou Cigánům podobní. Bára říkala to, Sergej ano. Nejbližší mě kreslil Karel, který se rozhodl, že nakreslí pouze hlavu princezny přes celý papír. Kreslil, jak nejlépe uměl, několikrát mu to Sergej pochválil, že je to pěkné. Všem dětem Sergej říkal, že se mu líbí, jak to nakreslily. Karel se mě ptal, jak přesně má nakreslit pusu. Říkal jsem mu, ať jí nakreslí, jak chce a pak jsem mu poradil, ať jí nakreslí zuby. Karel jí nakreslil zuby špičaté a Bára mu vynadala, že si z toho dělá legraci. Bylo zjevné, že legrace se může dělat z leccého, třeba z koně supermana, ale v případě náboženských záležitostí se legrace netrpí a nebo jen v určitých mezích. Sergej si pochvaloval, že „tahle generace dětí je lepší než ta minulá, tam to bylo pořád jen: já nevím, jak to nakreslit, poradte mi, jak to udělat. A tady jsou všechny děti tak šikovné a samostatné.“ Když se pak nakonec odevzdávaly výkresy (děti mají vlastní podepsané sešity, do kterých každý pátek kreslí), Karel dostal ještě jednou vynadáno od Báry, že nebral kreslení vážně a za trest musel obejít stůl a podívat se u každého, jaký pěkný obrázek (narozdíl od něho) nakreslil. Když pak odevzdal svůj obrázek Sergejovi, tak ten mu řekl, že není hezký, ale že je v takových mezích, jaké Karel zvládne. Měl jsem z toho dost rozporuplný pocit. Dětem bylo zdůrazňováno, jak je to jen na jejich

představivosti a svobodné vůli, ale pak právě za tyto projevy imaginace a svobodné vůle dostal Karel vynadáno. Na závěr zahrál Sergej jednu písničku na kytaru a děti šly domů. Biblický klub tak trval pouze cca 40 minut.

- Během malování se pral Honza: „za malování jsou i odměny, že?“. A Bára mu odpověděla „Ty jsi pořád jen samé odměny. Za tohle malování odměny nebývají.“ Nejen že z náboženského aspektu se nemá dělat legrace, ale má být i nezištný – za tohle malování odměny nebývají. Ale i tak důraz na to, že někdo myslí pořád jen na odměny, je zvláštní když celý klub funguje od základu na udělování odměn – po každé hodině, na konci roku. Odměny jsou zásadním prvkem motivace dětí.
- Některé děti po klubu zůstávaly, protože měly individuální program. Některým dětem byl individuální program i nabízen, Karel byl přemlouván, ať chodí bubnovat. Moc se mu nechtělo, ale pod tlakem po chvíli přikývl.
- Po konci klubu za mnou Sergej přišel a představil se. Říkal jsem mu, že dělám výzkum vzdělávání romských dětí. Říkal, že tedy z toho asi napíšu nějakou práci, že by si měl taky nějakou práci nato téma přečíst. Říkal, že cílem je ukázat dětem, že taky existuje jiný svět než u nich doma. Zřetelně z toho vyplývalo, že tento svět je lepší, ten co je jim nabízen. Jestli něco z toho v dětech zůstane, budou rádi a že jim to snad aspoň něco dá. Říkal, že Romové jsou pro něho úplně nový svět a že se učí. Vzhledem ke své vysoké hodnotě je určitě garantem nebo člověkem zodpovědným za chod klubu.